

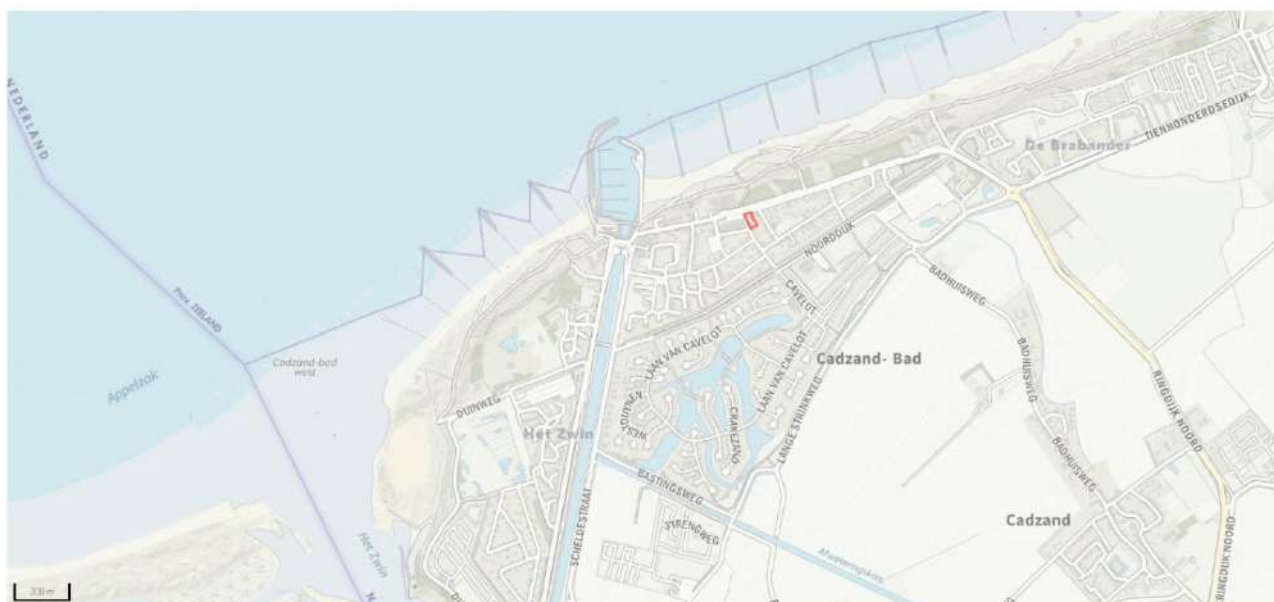
Beknorte rapportage nader onderzoek

memonummer	210804	
datum	4 augustus 2021	
aan	Mevrouw L. ten Braak	RHO Adviseurs
van	S.J.M.P. Halters	Buijs Eco Consult B.V.
project	Voorgenomen sloop en herinrichting Duinplein Oost Cadzand-Bad	
projectnr.	210804	
betreft	Bevindingen 2020 nader vleermuisonderzoek en huismusonderzoek Duinplein Oost Cadzand	
Bijlagen	1 Wettelijk kader	

1. Inleiding

Buijs Eco Consult voert in opdracht van RHO Adviseurs een nader onderzoek uit naar aanwezigheid van vleermuizen en specifiek hun vliegroutes en eventuele verblijfplaatsen (potentieel essentiële en beschermde functies) ter plaatse van het plangebied (Duinplein Oost Cadzand-Bad) (zie figuur 1). Dit onderzoek komt voort uit de resultaten van de uitgevoerde flora en fauna quickscan waarbij kunnen verblijfplaatsen van vleermuizen (en evt. nestplaatsen en mogelijk gierzwaluwen) niet op voorhand worden uitgesloten.

In deze quickscan is aangegeven dat bepaalde functies voor vleermuizen en urbane vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten en leefgebied die in potentie aanwezig kunnen zijn (maar niet op voorhand kunnen worden vastgesteld). Om dit nader te bepalen of uit te sluiten is nader onderzoek noodzakelijk.

Figuur 1. Ligging plangebied in rode contour (bron: opdrachtgever)

2. Doel en planvoornemen

Het doel van het nader ecologisch onderzoek is om de mogelijke functies van het plangebied, in het speciaal de te slopen panden en groen op en direct rondom het plangebied, te beoordelen voor op aanwezigheid van vliegroute en/of aanwezige verblijfplaatsen voor vleermuizen (alle soorten strikt beschermd) en broed- en essentiële leefgebieden voor de urbane vogelsoorten huismus en gierzwaluw.

Het is het voornemen van de initiatiefnemer om het hele plangebied te herbestemmen. Er wordt beoogd om de bestemming van het plangebied te wijzigen, voor de ontwikkeling van een appartementencomplex en gemakswinkel in Cadzand-Bad. Daarbij wordt de huidige bebouwing gesloopt en vindt vervolgens nieuwbouw plaats. De bebouwing op het achtergelegen perceel is reeds gesloopt. Daarbij is het voorzienbaar dat wellicht ook de groene elementen (hagen etc.) als gevolg hiervan verdwijnen en/of vervangen worden.

3. Wettelijk kader

Vanuit de Wet natuurbescherming is bij ruimtelijke ingrepen en niet bestendig beheer de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Beschermde soorten zijn overal, dus binnen en buiten daarvoor bestemde natuurgebieden beschermd. Het doel van de Wet natuurbescherming is o.a. het in stand houden van de inheemse flora en fauna.

Door, voorafgaand aan ruimtelijke ingrepen en niet bestendig beheer, stil te staan bij aanwezige natuurwaarden, kan onnodige schade aan beschermde soorten worden voorkomen of beperkt. Voor een uitgebreide toelichting op de Wet natuurbescherming wordt verwezen naar bijlage 1.

4. Methode onderzoek

Vleermuizen

Er is gebruik gemaakt van de batdetectoren Pettersson D240x, D230, Echometer (Touch 2 pro) en een Songmeter SM4 BAT met GPS-logger). Opgenomen geluiden in het najaar (op aanwezigheid van baltsroep en daarbij horende paarverblijfplaatsen) zijn geanalyseerd met de programma's BatSound en Kaleidoscope. Er is iedere ronde geïnventariseerd met een tot twee ter zake deskundige waarnemers, R.J. Buijs, A. Wieland, en/of S.J.M.P. Halters van Eco Consult B.V. Daarbij is gewerkt volgens van het vleermuisprotocol 2017. In 2020-2021 is hiervoor vijfmaal het terrein bezocht.

De te verwachten soorten op de locatie met mogelijke beschermde functie waren:

- Gewone dwergvleermuis;
- Ruige dwergvleermuis;
- Laatvlieger;

En (eventueel) soorten minder voorkomend:

- Watervleermuis;
- Rosse vleermuis;
- Grootoorvleermuis (spec.).

Tijdens de bezoeken is gebruik gemaakt van warmtebeeldcamera's (FLIR E6/ Pulsar Helion XP50) en een krachtige zaklamp (Feniks) om aanwezige vleermuizen in hun bewegingen te kunnen volgen. Het in het voorjaar/zomer is globaal vanaf een kwartier voor zonsondergang tot ca. twee uur na zonsondergang aanwezig geweest. Het onderzoek voor vleermuizen op 14 juli is juist tot ca zonsopgang uitgevoerd. Tijdens de voorjaarsbezoeken hebben geen aanvullende geluidsopnamen plaatsgevonden.

Urbane vogelsoorten: huismus en gierzwaluw

Tijdens het broedseizoen is het plangebied tweemaal overdag bezocht om eventuele broedplaatsen (en overige functies voor huismussen te beoordelen. Daarnaast is voor gierzwaluwen tijdens drie voorjaarsbezoeken voor gierzwaluwen van een uur voor zonsondergang tot 1 uur na zonsondergang aanwezig geweest om invliegende gierzwaluwen te kunnen volgen.

Tabel 1 Overzicht bezoekdata

Datum	Soort	Aanvangstijd	Eindtijd	Weer
3 juli 2020	G	20:00	22:10	18 graden, 2 bft, zonnig
18 juli 2020	G	20.45	22.45	17 graden, 3 bft, zonnig
2 juli 2021	G	20:00	22:10	20 graden, 3 bft, zonnig
14 juli 2020	V	03:25	05:35	12 graden, 2 Bft, droog
17 augustus 2020*	V	21:00	00:30	12 graden, 2 bft, droog
5/6 september 2020	V	20:15	23:15	14 graden, 4 bft, droog
1 juni 2021	V	21:45	0:00	18 graden, 3 bft, zonnig en droog
20 juni 2021	V	22:00	00:15	17 graden, 3 bft, droog
12 april 2021	H	10:00	11:00	7 graden, 3 bft, zonnig
2 mei 2021	H	9:10	10:10	8 graden 2 bft, zonnig

* Verlengde tijdsduur om evt. winterzwermen waar te nemen

5. Bevindingen

Een overzicht van opgenomen geluidsbestanden met vleermuiswaarnemingen in het najaar staan vermeld in tabel 2. Vleermuizen werden over het algemeen diffuus in het plangebied waargenomen. Tevens is waargenomen dat op diverse plaatsen in de tuinen aan de zuidzijde buiten het plangebied werd gefoerageerd. Tevens is hier (buiten het plangebied, in de Kievitenlaan) baltsroep van gewone dwergvleermuis waargenomen.

Het merendeel van de waarnemingen heeft betrekking op gewone dwergvleermuizen (PIPPIP). In het najaarsbezoek is ook meermaals ruige dwergvleermuis (PIP NAT) waargenomen.

6. Conclusies en aanbevelingen

Tijdens het vleermuisonderzoek is activiteit van vleermuizen vooral in langs vliegende vorm waargenomen. Vastgestelde soorten zijn:

- Gewone dwergvleermuis (PIPPIP);
- Ruige dwergvleermuis (PIP NAT);

Er zijn in het plangebied alleen waarnemingen gedaan van langs vliegende en passief foeragerende exemplaren.

Tijdens de veldbezoeken zijn binnen het plangebied ook geen broedplaatsen van urbane vogels waargenomen: huismussen zijn wel aanwezig ten zuidwesten van het plangebied. In de hagen van het plangebied is ook aanwezigheid van enkele huismussen vastgesteld (mogelijk essentiële rustplaats). En gierzwaluwen zijn enkel hoog overvliegend waargenomen zonder binding met de panden binnen het plangebied.

Omdat geen sprake is van een essentiële vliegroute en/of foerageergebied en tevens geen verblijfplaatsen van vleermuizen, danwel nestplaatsen van huismus en/of gierzwaluw zijn waargenomen is er geen ontheffing soortbescherming Wet natuurbescherming noodzakelijk. Tevens wordt in het plangebied aan de zuidzijde een nieuwe haag (inheemse jaarrond groene soort) gerealiseerd waardoor de functie rustplaats voor huismussen geborgd blijft. Mits deze haag daadwerkelijk wordt aangelegd is er ook hiervoor geen ontheffing nodig. Wel blijft het noodzakelijk om het principe van zorgvuldig handelen toe te passen; zoals de voorbereidingswerkzaamheden buiten broedseizoen (15 maart t/m 15 juli) starten om algemene broedvogels etc. niet te storen of schade aan nesten aan te richten. Behalve huismus en gierzwaluw kunnen ook andere algemene broedvogelsoorten in de aanwezige hagen nestelen (bijv. merel in de aanwezige haag en houtduif in de aanwezige bomen).

7. Resume

- In het plangebied zijn voornamelijk gewone (en ruige) dwergvleermuis meermaals waargenomen, hooguit een exemplaar tegelijk. Ten zuiden van het plangebied, is meer vleermuisactiviteit waargenomen (2-4 exemplaren per keer).
 - Voor deze exemplaren gewone (en ruige) dwergvleermuizen zal in de directe omgeving zal er bij kap van beplanting voldoende foerageermogelijkheden over blijven, zowel ter plaatse van het plangebied als in de directe omgeving. De belangrijkste foerageergebieden liggen in de huidige situatie al buiten het plangebied.
 - Een essentiële vliegroute voor vleermuizen ter plaatse van het plangebied is niet vastgesteld.
 - Verblijfplaatsen zijn niet aangetroffen.
- Tevens zijn geen beschermde nestplaatsen van huismus en/of gierzwaluw binnen het plangebied aangetoond. Wel is enkele malen aanwezigheid van huismussen in de aanwezige hagen geconstateerd: deze hagen hebben een functie als rustplaats. Aangezien aan de zuidzijde van het plangebied een haag wordt herplant blijft deze functie voor de in de omgeving aanwezige huismussen aanwezig.
- Een ontheffing Wet natuurbescherming, onderdeel soortbescherming is, hierdoor niet aan de orde. Bij wijziging van het planvoornemen (bijvoorbeeld wanneer de plangrenzen verruimd worden, of wanneer een haag niet wordt herplant) dienen de effecten opnieuw getoetst te worden.
- Tevens wordt aanbevolen de voorgenomen kap voor het broedseizoen uit te voeren, om effecten op algemene broedvogels uit te kunnen sluiten (zorgvuldigheids principe). Hierbij is het aan te raden (vanwege de aanwezigheid van houtduif) om ook buiten het broedseizoen een ecologische inspectie (veldbezoek) te laten uitvoeren net voor de geplande uitvoering van de kap/sloop om broedvogels zoals houtduif die ook buiten het seizoen kunnen nestelen te kunnen uitsluiten.

Bijlage 1 Wettelijk kader

Hieronder volgt een algemene beschrijving van de Natuurwetgeving, gevolgd door betreffende onderdelen van de wetgeving.

De Nederlandse natuurwetgeving

De Nederlandse natuurwetgeving valt uiteen in gebiedsbescherming en soortbescherming. De gebiedsbescherming is geïmplementeerd in de Natuurbeschermingswet 1998 en omvat de Natura 2000-gebieden. Per 01/01/2017 zijn beide onderdelen (en de Boswet) geïntegreerd in de Wet natuurbescherming (Wn).

Gebiedsbescherming

In de Natura 2000 gebieden zijn de beschermde natuurmonumenten alsmede de gebieden met de status Vogel- en/of de Habitatrichtlijngebied (Voorheen Speciale beschermings Zones, Sbz's) opgenomen. Globaal kan worden gesteld dat de gebiedsbescherming gericht is op de bescherming van de waarden waarvoor een gebied is aangewezen. Deze bescherming is gebiedsspecifiek, maar kent wel de zogenaamde externe werking. Dat wil zeggen dat ook handelingen buiten het beschermde gebied niet mogen leiden tot verlies aan kwaliteit in het beschermde gebied.

Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN), vroeger de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd, is het Nederlandse netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. In het Natuurnetwerk Nederland liggen:

- bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de kustzone van de Noordzee en de Waddenzee;
- alle Natura 2000-gebieden.

Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor de begrenzing en ontwikkeling van dit natuurnetwerk. Tot die tijd was de Rijksoverheid hiervoor verantwoordelijk. In het Natuurpact hebben de provincies met het rijk afgesproken om tot 2027 80.000 hectare natuur in te richten. Het Natuurnetwerk Nederland moet uiteindelijk samen met de natuurgebieden in andere Europese landen het aaneengesloten pan-Europees Ecologisch Netwerk (PEEN) vormen.

Soortbescherming

De soortbescherming is per 01/01/2017 ook opgenomen in de Wet natuurbescherming. Deze wet omvat ook de bescherming van Habitatrichtlijnsoorten buiten de aangewezen Natura 2000-gebieden. Deze bescherming geldt overal in Nederland, ook in de beschermde gebieden. De soortbescherming kent geen externe werking. Projecten worden getoetst aan de directe invloed op beschermde waarden binnen de grenzen van het projectgebied. Conform deze wet is de initiatiefnemer bij ruimtelijke ingrepen verplicht op de hoogte te zijn van mogelijke voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Vanuit deze kennis dienen plannen en projecten getoetst te worden aan eventuele strijdigheid met de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming.

Onder de werking van de soortbescherming vallen circa 930 dier- en plantensoorten. Alle inheemse zoogdieren, vogels, amfibieën, en reptielen zijn beschermd. Tevens hebben een aantal planten, vissen, insecten en ongewervelden een beschermde status. Voor de in het wild voorkomende planten en dieren geldt bovendien de algemene zorgplicht (art. 1.11).

Volgens de Wet natuurbescherming mogen beschermde dier- en plantensoorten niet worden gedood, gevangen, opzettelijk worden verontrust of gedood. Voortplanting- of vaste rust of verblijfplaatsen mogen niet opzettelijk worden beschadigd of vernield. Habitatrichtlijnsoorten mogen tevens niet opzettelijk worden verstoord. Beschermde planten mogen niet opzettelijk van hun groeiplaats worden verwijderd of vernield. De verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming (Wn) staan vernoemd in onderstaand kader.

Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming (Wn)

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen

Bron: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen, Ministerie van Economische Zaken

De werkingssfeer van de Wet natuurbescherming is niet beperkt tot of gerelateerd aan speciaal aangewezen gebieden, maar geeft de beschermde soorten **overal** in Nederland bescherming.

In o.a. artikelen 3.3, 3.8 en 3.10 van de Wet natuurbeschermingswet worden de ontheffings- en vrijstellingsmogelijkheden weergegeven. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de ontheffing- of vrijstelling (zoals werken met een goedgekeurde gedragscode) hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het plangebied.

- **Beschermde soorten – met (Provinciale) vrijstelling:**
Voor deze soorten geldt een vrijstelling van een of meerdere verbodsbepalingen (zoals bijvoorbeeld het vangen van dieren en/of het vernielen van vaste verblijfplaatsen. Voor deze soorten is derhalve in veel gevallen geen ontheffing nodig. Wel geldt ten aanzien van deze soorten de zorgplicht, die eveneens van de Wet natuurbescherming uitgaat.
Soorten die vallen onder de vrijstelling betreft over het algemeen (en dus per Provincie verschillend) onder andere algemene zoogdiersoorten, zoals algemene muizen- en spitsmuizen, de woelrat, de egel, konijn, ree en vos, algemene amfibiesoorten, waaronder de bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander.
- **Overige ‘nationaal beschermde’ soorten:**
Voor deze soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer een mogelijkheid voor ontheffing, welke aan drie criteria wordt getoetst: er is sprake van een in of bij wet genoemd belang, er is geen alternatief en ‘doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort’.

Voor deze soorten is derhalve een ontheffing nodig of kan gewerkt worden met een goedgekeurde gedragscode. Soorten die vallen onder dit nationale beschermingsregime vallen betreft onder andere algemene zoogdiersoorten, zoals das, boomarter, algemene amfibieën en reptielen alpenwatersalamander, hazelworm, flora als schubvaren en bokkenorchis en vissoorten waaronder de grote modderkruiper. Daarnaast geldt ook voor deze soorten de algemene zorgplicht.

- **Habitatrichtlijnsoorten:**

Voor deze soorten geldt het zwaarste beschermingsregime en is voor ruimtelijke ontwikkeling geen vrijstelling mogelijk van de ontheffingsplicht. Voor deze soorten dient een ontheffing te worden aangevraagd, welke aan drie criteria wordt getoetst: er is sprake van een in of bij wet genoemd belang, er is geen alternatief en 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort'. Wel kan als voldaan wordt aan een in de wet genoemd belang ook bij ruimtelijke ontwikkeling gewerkt worden met een goedgekeurd gedragscode. Daarnaast geldt ook voor deze soorten de algemene zorgplicht. Tot dit beschermingsregime horen o.a. alle vleermuissoorten, de bever, otter, noordse woelmuis, verschillende amfibiesoorten waaronder rugstreeppad en kamsalamander.

- **Vogelrichtlijnsoorten:**

Alle vogels zijn in Nederland gelijk beschermd. Voor deze soorten geldt het zwaarste beschermingsregime en is voor ruimtelijke ontwikkeling ook geen vrijstelling mogelijk van de ontheffingsplicht. Voor deze soorten dient een ontheffing te worden aangevraagd, welke aan drie criteria wordt getoetst: er is sprake van een in of bij wet genoemd belang, er is geen alternatief en 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort'. Wel kan als voldaan wordt aan een in de wet genoemd belang ook bij ruimtelijke ontwikkeling gewerkt worden met een goedgekeurd gedragscode. Daarnaast geldt ook voor deze soorten de algemene zorgplicht.

Zorgplicht

Voor alle in het wild voorkomende plant- en diersoorten, dus ook voor onbeschermden en beschermde soorten die zijn vrijgesteld geldt wel de ook 'algemene zorgplicht' (art. 1.11 Wet natuurbescherming). Deze zorgplicht houdt in dat initiatiefnemer passende maatregelen moet nemen om schade aan beschermde gebieden en in het wild voorkomend plant en diersoorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen.

De kwetsbare perioden voor de verschillende soortgroepen zijn niet allen gelijk. Als 'veilige' periode voor alle groepen geldt in het algemeen de periode van half augustus tot half november, de periode waarin de voortplantingstijd achter de rug is en diersoorten als vleermuizen, overige zoogdieren en amfibieën nog niet in winterslaap zijn. Indien een locatie in die periode bouwrijp wordt gemaakt, kan daarna gedurende het winterseizoen en het daaropvolgende voorjaar probleemloos worden gewerkt.

Zo kan bijvoorbeeld vegetatie gedurende het groeiseizoen kort gemaaid worden, zodat er geen vogels gaan broeden en het tegen de winter ook ongeschikt is voor kleine zoogdieren of amfibieën die in winterslaap gaan. Indien tijdens de uitvoering van de werkzaamheden beschermde soorten worden waargenomen dienen maatregelen genomen te worden om schade aan deze individuen zo veel mogelijk te voorkomen (bijvoorbeeld wegvangen en verplaatsen of terreindelen af te zetten en het werk ter plaatse stil te leggen). Ecologische begeleiding kan hierin voorzien.